Ședința experților sectoriali în domeniul drepturilor omului s-a desfășurat la Bender

Grupurile de lucru pentru drepturile omului s-au întrunit la 10 octombrie 2023 la sediul din Bender al Misiunii OSCE în Moldova, delegația Chișinăului fiind condusă de către doamna Nadejda Burciu, secretar de stat al Ministerului Justiției.

Experții din partea Chișinăului au atenționat asupra problemelor legate de îngrădirea de către Tiraspol a libertății de circulație a cetățenilor spre regiunea transnistreană, în special în privința jurnaliștilor și promotorilor drepturilor omului, au cerut accesul companiilor media din dreapta Nistrului pe malul stâng, pentru a asigura dreptul la informare al locuitorilor. A fost evocat cazul jurnalistei Elena Covalenco, căreia structurile de forță de la Tiraspol nu doar că i-au oprit deplasarea la un meci de fotbal, dar și i-au interzis să mai vină în regiunea necontrolată timp de 3 ani.

Un loc aparte în agenda de discuții a avut identificarea unui mecanism eficient de intervenție în cazurile individuale de încălcare a drepturilor omului. Reprezentanții Chișinăului promovează această idee pe platforma grupurilor de lucru pentru drepturile omului încă din 2020, însă reticența Tiraspolului în a ajunge la o decizie favorabilă împiedică realizarea acesteia. În acest mecanism se propune implicarea societății civile de pe ambele maluri ale Nistrului, apărătorii drepturilor omului, juriști, exponenți ai mediului academic, dar și organizații internaționale interesate. Ar putea fi atras suportul partenerilor externi pentru crearea unor oficii permanente pe ambele maluri ale Nistrului, unde cetățenii ar avea posibilitatea să se informeze cu privire la drepturile lor, să beneficieze de servicii juridice și de alt sprijin în vederea asigurării drepturilor și libertăților garantate prin instrumente internaționale.

Concomitent au fost readresate cerințe cu privire la restabilirea în drepturi a cetățenilor Dudnic, Dimov, Menzarari, Pleșcanov, Pogorlețchii și alte persoane deținute ilegal de către structurile de forță subordonate Tiraspolului.

Printre subiectele de actualitate elucidate în cadrul reuniunii de lucru de către reprezentanții Oficiului Ombudsmanului au figurat asigurarea drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale sau intelectuale; respectarea dreptului privind libertatea de gândire, de conștiință și de religie în regiunea transnistreană; respectarea drepturilor cetățenilor care și-au găsit adăpost temporar în localitățile din regiunea transnistreană în contextul războiului din Ucraina.

Standardele internaționale în domeniul asigurării drepturilor persoanelor atribuite la minoritățile naționale au constituit tema abordată de către reprezentanții Agenției Relații Interetnice. Includerea problematicii minorităților naționale pe agenda grupului de lucru pentru drepturile omului a fost recomandată în urma vizitei de monitorizare în Republica Moldova a delegației Comitetului consultativ al Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale. Acest fapt ar putea oferi oportunitatea de a identifica un mecanism de monitorizare a situației drepturilor minorităților naționale în regiunea transnistreană, implicând activ și societatea civilă.

La ședință a fost reiterată preocuparea autorităților privind asigurarea condițiilor adecvate de funcționare a penitenciarelor nr.8 și nr.12 din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, care sunt amplasate în Bender. S-a menționat despre dificultățile care persistă în continuare pe segmentul liberei circulații a funcționarilor penitenciari, în furnizarea de produse alimentare, medicamente, carburanți și alte bunuri de strictă necesitate, în aprovizionarea neîntreruptă cu resurse energetice și de comunicații, excluderea impedimentelor din orice alte procese administrative etc.

Referitor la pretențiile Tiraspolului vizând procedurile de control aplicate în privința unor persoane la trecerea prin Aeroportul Internațional Chișinău, pretinsele dificultăți generate de incriminarea separatismului în legislația penală a Republicii Moldova, autorizarea importurilor unor categorii de mărfuri introduse de companiile din regiune, mecanismul de documentare cu plăci neutre a automobilelor din regiune, a fost reiterat apelul de a renunța la politizarea artificială a acestor aspecte și de a se conforma la cerințele legislației naționale în vigoare.

Precizăm că ședința comună precedentă a grupurilor de lucru pentru drepturile omului a avut loc la 22 noiembrie 2021. De atunci Tiraspolul a refuzat de mai multe ori examinarea problemelor prioritare la nivelul experților în drepturile omului, iar Chișinăul a abordat constant tematica drepturilor omului în regiunea necontrolată în procesul de negocieri, precum și pe platforma de discuții cu partenerii externi, solicitându-le suportul pentru repunerea în drepturi a victimelor.